

«Так, я – Яцуба, але я – Оксана Яцуба»

Дружина народного депутата Володимира Яцуби –
про фігури вищого пілотажу в сімейному житті

Розмову веде Олена ГУТЯНСЬКА

– Оксано, те, що ви з чоловіком любите одне одного, видно незброєним оком. 21 рік вікової різниці, 20 років, прожитих разом, діти, які хочуть бути схожими на батьків... Що лежить у фундаменті всього цього, крім кохання?

– Думаю, взаємна повага і розуміння. Це не високі слова, а повсякденна реальність. Для нас обох на першому місці – сім'я. Я намагалася зробити кар'єру, повністю цьому віддалася і через три роки все покинула, бо зрозуміла: сім'я – це головне.

– Якщо вже ми про це заговорили, яку кар'єру ви хотіли побудувати? Хто ви за фахом?

– Юрист. Але в ті роки, які маю на увазі, працювала не за фахом – начальником управління організаційної роботи, документообігу, контролю Головного управління Держслужби України. Опинилася я там випадково, але втягнулася в роботу, жила нею, мені хотілося йти вперед і можна було дорости до якихось вищих посад, але одного разу (це було торік) я себе запитала: а навіщо мені це потрібно? По перше, на той час я вже значною мірою підірвала здоров'я, а по-друге – почала втрачати контакт із сім'єю...

– А до того?

– До того була робота в комсомолі. А потім я народила дочку Аню і присвятила себе їй, чоловікові і синові, якому зараз 9 років.

– Тобто повернутися на роботу і будувати свою кар'єру ви вирішили в зрілому віці, коли вас уже «обсіли діти»...

– І, до речі, саме вони підтримували мене передусім. Адже було важко. Знаєте, коли вже звик завжди бути вдома, вести розмірений, передбачуваний спосіб життя і потрапляєш на роботу, де тобою хтось командує, пристосуватися, звикнути до цього дуже складно. Я думала, що не витримаю, і мало не кинула все від самого початку.

– Коли ви вирішили відірватися від сім'ї і вирушити, так би мовити, у самотійне плавання, як на це зреагував ваш чоловік?

– А знаєте, чому я так вчинила? Був 2005 рік, і мій чоловік після Помаранчевої революції опинився за бортом, виявився нікому не потрібним. Уявіть собі: людина літала, літала, як птах, і раптом їй обрізали крила. Він дуже болісно це переживав, і в цій ситуації сім'я підставила йому плече. Ми з розумінням ставилися до його психологічного стану, пригніченості, приймали його поганий настрій. Завжди діяльний і комунікабельний, Володя опинився в штучному вакуумі. Достатньо сказати, що телефон перестав дзвонити взагалі. Замовки навіть найближчі, як здавалося, люди...

Саме тоді я й запропонувала: «Послухай, а може, я піду на роботу?» Він погодився. Була така можливість, і я пішла в Держслужбу. У той момент думала не так про себе, як про те, щоб прізвище Яцуба залишалось на плаву. Перші два місяці була рядовим головним спеціалістом, потім стала начальником відділу і рухалася далі. Так от, можете собі уявити мій стан, коли попервах у кімнату, де я щодня працювала на реєстрації листів, заходили і дивилися, у що я вдягнена, як я розмовляю, як поводжуся з людьми: всі знали, що я дружина колишнього губернатора Дніпропетровщини, экс-міністра, і було цікаво, що це за примха, навіщо жінці в такому статусі, безперечно – забезпеченій, порпатися в паперах. Витримати таку не надто дружню цікавість було непросто, та коли я вже залишала роботу в Держслужбі, мої колеги і на той час уже підлегли буквально плакали: «Як ми без вас?»

Усі три роки я поводилася природно, не хизувалася посадами чоловіка – просто розуміла, що маю починати з нуля і довести свою самодостатність.

Я її довела. Щоправда, у результаті організм не витримав. Адже спала по 4–5 годин на добу. Додому приходила пізно і хотіла тільки одного: прийняти душ і щоб мене якийсь час ніхто не чіпав. А о четвертій-п'ятій ранку прокидалася, готувала їжу, напросовувала сорочки – цих обов'язків з мене ніхто не знімав.

Чоловік думав, що я побавлюся і все це покину, і так мало не сталося, бо все виявилось набагато важче, ніж я собі уявляла. І тоді дочка-одинадцятикласниця, яка, може, найбільше потребувала моєї уваги і присутності вдома, сказала: «Ні, мамо, ти не можеш відступати». І хоча саме в цей час треба було готувати до першого класу сина, я залишилася на роботі. Ситуація була під контролем: я весь час спілкувалася з дітьми – і в телефонному режимі, і ввечері вдома, але дітям було важко. І коли одного разу син, уже першокласник, хотів мені щось розповісти, а у відповідь почув: «Синочку, тільки не сьогодні, давай завтра» (я не помічала, що кажу так щодня, а «завтра» не настає), він не витримав: «Знаєш, мамо, це «завтра» я чую щодня. Я втомився від цього «завтра». Якщо тобі не цікаво, тоді визнач, що тобі важливіше і дорожче».

Річ у тім, що поступово мій новий колектив став моєю другою сім'єю. Я була вже начальником управління, у мене було 17 підлеглих, і я жила їхніми проблемами. Мій ранок починався з того, що кожного я запитувала, як настрій, які проблеми. І виявлялося, що в одного дочка потрапила до лікарні, потрібна термінова допомога, у другого матір звільняють з роботи, у третього ще щось... Півдня я витрачала на вирішення таких питань. Але ж мою основну

«Усі три роки я поводилася природно, не хизувалася посадами чоловіка – просто розуміла, що маю починати з нуля і довести свою самодостатність»

роботу за мене ніхто не робив, тож потім я затримувалася на службі допізна. А на 8 Березня робила їм подарунки – скажімо, купувала квитки на концерт Таїсії Повалій, водила на екскурсії до музеїв тощо. Одне слово, у нас сформувалася велика сім'я.

– Зрозуміло, чому вони плакали, коли ви залишали роботу. А коли

ваші колеги перестали настоювати до вас ставитися, дивитися, у що ви вдягнені, і визнали «свою»?

– Мабуть, десь через півроку після мого приходу в управління. Вони зрозуміли, що я не граю, що я не «мужня жена», а самодостатня людина. Я довела: так, я – Яцуба, але я – Оксана Яцуба, я також особистість.

Я готувалася до колегії Головдержслужби, де мало відбутися підбиття підсумків за рік, працювала до знесилення. І потрапила до лікарні з діагнозом «хронічна втома». Але на той момент мені було вже все одно, «чи є життя на Марсі», бо я знала, що пройшла колегію – і цього достатньо. Стан у мене був надзвичайно тяжкий. Чоловік запитував: «Ти впевнена, що тобі треба далі продовжувати?» А за мною ж люди! «Оксано Ігорівно, тільки не йдіть. Скажіть чесно, не підете?»

Я залишилася. Однак ситуація повторилася вдруге. Перед черговою колегією приїхала додому о четвертій ранку, годину поспала, перевдяглася, а о сьомій уже їхала на роботу і підвозила Аню в університет. Їду за кермом, на автоматі, бо думаю тільки про роботу. І в цей час бачу перед собою джип. Їду слідом за ним на великій швидкості. Він пішов убік, і я подумала, що він звільняє мені смугу. А там ледь-ледь повз «Москвич». Я гальмувала так, що речі й документи, які везла із собою в пакетах, розсипалися по всьому салону. І уявіть собі, моєю першою думкою було не те, що я можу загинути, а те, що мене чекають люди, я маю відкрити кабінет, а мене не буде.

– Ну, це вже, вибачте, «клініка»!

– Так, це справді клініка. На щастя, я тоді навіть не вдарилася. Після колегії запитала себе: «А навіщо це потрібно? Мені 39 років, діти могли втратити матір, чоловік – дружину...» Потім знову була лікарня з тим самим діагнозом, а вийшовши з неї, я прийняла рішення залишити роботу.

Поки я працювала, Володимир знову почав підніматися, і тепер уже я мала б повноцінно виконувати роль дружини. Траплялося, що ввечері мені треба було йти з ним на прийом, тоді доводилося питати дозволу в начальника, а після прийому мусила повертатися на ро- ➔

боту. Отже, виникали нові проблеми. І хоча я мала можливість піднятися ще на одну кар'єрну сходинку, поміркувавши про це тиждень, одного ранку прокинулася й сказала чоловікові: «На підвищення я не піду. І взагалі йду з роботи». Це сталося минулого літа, отже майже рік я знову в сім'ї. Дивно, але назад навіть не тягне. Певна річ, я набула корисного досвіду, у важкій для сім'ї час довела сама собі й оточенню свою спроможність, а більшого мені не треба. Так вийшло, що на ту роботу я пішла, прагнучи морально підтримати чоловіка, а він допомагав мені опанувати нові службові обов'язки, бо має величезний досвід, у тому числі – й оргроботи.

– Ми розпочали розмову із взаємоповаги та розуміння і прийшли до ось такої неординарної ситуації, коли ці якості, що лежать в основі вашої сім'ї, проявилися максимально. А тепер, якщо можна, повернімося «до джерел». Як і де ви познайомилися з Володимиром Григоровичем?

– Я працювала після школи в Печерському райкомі комсомолу в Києві, а Володимир був першим секретарем Дніпропетровського міськкому КПУ. Він приїхав до столиці у якихось партійних справах і завітав до моєї доброї знайомої в райком партії. Саме тоді у її кабінет прийшла і я. Не можу сказати, що це було кохання з першого погляду, але ми почали підтримувати стосунки і, одного разу знову зустрівшись, уже не розлучалися.

– Будь-яке подружжя в перші роки життя «притирається» одне до одного. Як це відбувалося у вас?

– А нам цього не знадобилося. Ми зростали в однакових – простих робітничих – сім'ях, жили в приватному секторі (він у – Дніпропетровську, я – на київській Куренівці). Мені казали: «Ти не боїшся? Така різниця – 21 рік!» А я цієї різниці не відчувала і не відчуваю. Мислимо однаково (часто, побачивши щось, навіть починаємо ділитися враженнями з однакової фрази), говоримо однаково, чинимо однаково. Я впевнена в ньому, він – у мені. Я кохаю свого чоловіка і вважаю себе щасливою жінкою.

– Не завжди можна сформулювати, за що кохаєш людину. Ви можете? Ну, не «за що», а «тому що»?

– Я люблю його тому, що він такий.

– Який?

– Сильна особистість, надійна людина. Ніколи, я це знаю, не зрадить, не підведе, на біле каже біле, на чорне – чорне, хоча не всім це подобається. Завжди тримає слово: сказав – зробив. І не випадково Аня, коли була ще школяркою, казала: «Тато, я хочу такого чоловіка, як ти». Бо батько для неї – зразок чоловіка.

– Гадаю, що відшукати чоловіка, цілковито схожого на власного ідеального тата, не легше, ніж Попелюшку після балу.. Але – хай щастить!

– Нічого, шукатимемо близьке до ідеалу. А не знайдемо – будемо виховувати. Синові я теж завжди кажу: «Вовчику, ти мусиш бути схожим на тата». Але, здається, мої нагадування зайві. У ньому риси батька, напевно, закладені на генетичному рівні. І – бабусі, батькової матері. Це була дуже сильна, вольова жінка. Її звали Катериною, і ми завжди говорили про неї: Катерина Перша. Всю силу своєї вдачі і наполегливості наш син взяв від бабусі і від тата. Тато – також копія своєї матері, і зовні, і внутрішньо. Ми жартували: якщо дати бабусі взвод, вона всім знайде роботу, якщо полк – також без діла ніхто не залишиться. Хто б не прийшов, її першим завданням було нагодувати, а

«Ми ще не знали, що трохи більше, ніж за рік, під нашими вікнами кричатимуть: «Геть Яцубу!»

потім вона неодмінно знаходила гостю «наряд поза чергою». Мій чоловік свого часу працював секретарем райкому в тому самому районі, де мешкали і він, і його мати. І вона, навіть і згодом, хто б уже не був при владі в районі, телефонувала в приймальню і казала: «Чому на тій вулиці світло не горить?» або: «Такий-то потребує допомоги. Вам давно занесли документи, а ви досі нічого не вирішили!» Її поважали всі.

Так от, Вовчик успадкував свою вдачу від бабусі. З дитинства він цілеспрямований, а своїми організаторськими здібностями взагалі переплюнув нас усіх. Ми весь час згадуємо начебто дрібний випадок, але він багато про що говорить. Сидимо всі за обідом. Син каже: «Аннуся, ти не можеш подати мені чашеч-

ку, бо я не дотягнуся?». І коли Аня бере чашку: «Аннуся, ну позаяк ти вже встала, налий молочка і підігрій мені». Він усе організовує. А сьогодні запитав: «Мамо, паску пекти будемо?». Я відповідаю: «Так, будемо». – «То ти, мамусю, переглянула рецепти? Ти ж ідеш у місто, треба купити родзинки, щоб усе в нас було підготовлено». – «Чекай, але ж ти взявся її пекти». – «Та я рецепти зі свого боку подивився, я все зроблю, а ти продукти забезпеч».

– Які уподобання у ваших дітей?

– Аня навчається на третьому курсі юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка і вже починає потроху працювати – у юридичній фірмі. Коли вступала, казала, що хоче бути тільки адвокатом: вона в нас – борець за справедливість. Тепер пробує сили на різних ділянках. Улітку, приміром, працювала в нотаріальній конторі. Мене дуже тішить, що вона береже честь сім'ї. Завжди каже: «Я не можу підвести наше ім'я, не можу підвести тата, тому що на мене дивитимуться під лупою». Закінчила школу із золотою медаллю, попри те, що 9–10 класи змушена була жити в Києві сама, без нас.

Улітку 2003-го мого чоловіка, який на той час працював держсекретарем у Кабміні, несподівано і терміново призначили губернатором Дніпропетровської області (він потайки завжди цього хотів, бо це його рідний край). Ми ще не знали, що трохи більше, ніж за рік, під нашими вікнами кричатимуть: «Геть Яцубу!» (хоча ніхто не міг пояснити, чому «геть», і досі прості дніпропетровці запитують його: «Коли ви до нас повернетесь?») і чоловік, за нашим спільним рішенням, одним із перших серед губернаторів подасть у відставку. Вже було зрозуміло, що попереду – глухий кут, міняється влада і Яцуба на своїй посаді їй не потрібен. Прийнявши рішення про відставку, чоловік зібрав пресконференцію, на якій була присутня і я, і на запитання: «Куди ви йдете?» відповів: «Я їду в сім'ю. Я заборгував перед нею за всі ці роки, я не помітив, як вирости мої діти, тож займатимуся сім'єю». На жодні інші запитання він не відповідав, а потім підвівся, підійшов до мене, взяв за руку, і ми пішли. Це показали всі телеканали. Подруги ридали в слухавку: «Господи, яка

ти щаслива, Оксано, який у тебе чоловік, ну хто таке скаже?!» Його друзі мені говорили: «Яцубі так пощастило з дружиною, ви разом...»

Ми повернулися до Києва і все починали з чистого аркуша. Віддали Вовчика в дитсадок, щоб тато взовів його і був зайнятий (водія в нас не було). Я весь час вигадувала для чоловіка якісь справи – похід по магазинах, ремонт, ще щось, запрошувала гостей, тягла його в гості, у якісь поїздки... Коли він засмучувався і думками був далеко від нас, щось придумувала Аня. І зрештою Володя зрозумів, що є життя поза політикою. Потім пішла на роботу я, і буквально за два тижні Віктор Федорович Янукович, тоді – прем'єр, узяв чоловіка до себе радником, а через чотири місяці – міністром регіональної політики і будівництва. Й одразу... задзвонили телефони. Найпершими те-

лефонували ті, хто свого часу зник із нашого життя. Я того дня була у відражденні в Донецьку. Мене зустріла заступниця губернатора: «Оксано, швидше, зараз Володимир Григорович виступатиме!». Ми сіли перед телевизором: чоловік – уже як міністр – відповідав на запитання, а мій телефон одразу став червоним. Дзвінок за дзвінком: «Боже, ми за вас такі раді!» Отоді я не витримала: «А де ви всі були раніше, коли ми потребували допомоги?!» – «Ми не хотіли вас турбувати». – «То чому ж ви нас турбуєте зараз?»

2007-го за списком Партії регіонів мій чоловік пройшов до Верховної Ради. Він – людина діла, металург із дванадцятирічним «гарячим» стажем, досвідчений керівник і практик, тож комфортніше почувається не в парламентській залі, де точаться не завжди толерантні дебати, трапляються сварки, з трибуни летяться

відвертий бруд і через це так мало приймається потрібних рішень, а в Комітеті ВР з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства та регіональної політики, де активно займається знайомою справою, намагаючись допомогти будівельникам у сьогоднішній ситуації...

Усе, про що я вам щойно розповіла, сталося вже потім, а тоді, у 2003-му, поламалася наша відпустка, інші плани. Я стояла розгублена: як це – миттю зібратися і їхати? Запитала: «Як же ми будемо?» І почула вбивчу відповідь: «А я не знаю, як ми будемо, от що з голубами робити?» Одне слово, ми забрали сина і поїхали, а Аня, яку директорка школи категорично відмовилася відпускати, залишилася в Києві. Саме тоді вона так відповідально взялася за навчання, що невдовзі її назвали в списку претендентів на золоту медаль. Я була впевнена, що з нею буде все гаразд, і справді пересвідчувалась у цьому, раз на місяць приїжджаючи до Києва. Може, дочка ще тому така самостійна й зібрана, що вісім років відтанцювала в школі при ансамблі Вірського.

– А ким хоче бути третьокласник Вовчик?

– Коли син навчився говорити, сказав, що буде президентом. Леонід Данилович – його хрещений батько, тож Вовчик мав перед очима приклад. І коли Кучма запитував: «Чекай, Вовчику, ти станеш президентом, а ким же тоді буду я?», – його хрещеник відповідав: «Не хвилюйтеся, для вас робота знайдеться». А згодом раптом вирішив, що все-таки краще бути прем'єр-міністром. Як майбутній глава уряду він мав свої програми, всіх агітував, давав обіцянки, розповідав, як підвищуватиме пенсії... Але насправді його захоплення з раннього дитинства – техніка: автомобілі, літаки... Він малює проекти, постійно складає бізнес-плани, визначає, де можна дістати кошти на розробку нових літаків.

– Леонід Данилович також захоплювався технікою...

– Саме він і подарував Вовчику «Повнотехнічну енциклопедію». Єдина проблема: син ще не визначився, ким бути – авіаконструктором чи льотчиком. Навчається він непогано, але уроки в нас – це другорядне. Він повертається додому, заходить до кімнати, де по всіх кутках розкладені журнали, книги, ен-

циклопедії, закидає кудись портфель і починає гортати сторінку за сторінкою, телефонувати старшому братові (сину його чоловіка від першого шлюбу, головному інженерові авіаційного заводу в Дніпропетровську), радиться з ним. Вони надсилають один одному факсом якісь проекти, щось затверджують. А племінник його чоловіка – директор цього заводу, і з ним Вовчик також спілкується з «фахових» питань.

– Оксано, які у вас сімейні традиції? Як відпочиваєте? Де буваєте разом?

– Катерина Перша збирала на свята велику сім'ю, сестер, братів, інших родичів. І ми також на Новий рік, на дні народження, на інші свята їздимо до Дніпропетровська, збираємо дітей, племінників. Зберігаємо сімейне вогнище. Тусовок не любимо. Відпочиваємо дуже спокійно, переважно – у сімейному колі. Живемо за містом, на березі Дніпра. Володя страшенно полюбляє воду, човни, мотоцикли, риболовлю, полювання. Можемо з'їздити на море. Він – яхтсмен, дуже любить свою яхту.

– То ви буржуї? Маєте власну яхту?

– Якби ви її бачили! Яхта саморобна, чоловік із племінником будували її 16 років.

– А ім'я в неї є?

– Звісно. «Свята Анна».

– Яке ваше хобі? Я питаю не про те, чи плетете шкарпетки.

– Якраз – плетут. І шапки, і шапочки – також, мене бабуся всього навчила! Не завжди справа доходить до результату, але дістаю задоволення від самого процесу. Люблю готувати. Фірмові страви – плов і пісний холодний борщ зі смаженою рибою та грибами, готувати його мене навчила свекруха. Всі кажуть, що дуже смачно, а я не розумію, що це таке – холодний борщ із рибою. І – не їм.

– Що ви любите вдвох? Я розумію, що на полювання ви з чоловіком не ходите...

– Навпаки, ходжу. Заради чоловіка і на зайця ходила. Позаторік Володя довго думав, що подарувати мені на день народження. І подарував...

– Рушницю!

– Ви вгадали. Дві однакові рушниці в парі – собі і мені. Я ходила за чоловіком

з тією рушницею, і зайці, певно, вмирили від страху, дивлячись на мене в спеціальному мисливському одязі, зі зброєю в руках, але насправді їм не варто було

12 цих карколомних фігур (і чоловік разом з ними). Володя приземлився і каже мені: «А ти ж не зважишся!» Я відповіла: «Чому ж». І зважилася.

«Це – моя сім'я, це мій світ, і мені не треба ані кар'єри, ані грошей, ані посади – нічого»

лякатися, бо стріляти я не вмію. Любимо раптом сісти вдвох у машину і кудись разом поїхати. Заради Володі я навіть виконувала фігури вищого пілотажу.

– На чому?

– На військовому літаку. Ми поїхали на аеродром з друзями, які виконували

– Оксано, якби на вашому шляху раптом з'явилася добра фея, яка пообіцяла б виконати будь-яке ваше бажання, чого ви зажадали б для своєї сім'ї?

– Хочу, аби мої близькі були зі мною, були здорові. Я не уявляю свого життя без чоловіка, так само як він без мене. Ми дуже любимо своїх дітей. Ми – єдине ціле. Це – моя сім'я, це мій світ, і мені не треба ані кар'єри, ані грошей, ані посади – нічого.